

Woonecologie tussen consumptie en existentie

J. M. Dam, e.a., 1989. Woonecologie tussen consumptie en existentie. 196 pagina's, prijs f 32,50 (kwantumkorting op aanvraag) ISBN 90-6592-891-X. Te bestellen bij SVHW, door storting van f 32,50 op ABN-rekening 539527580 t.n.v. Stichting Voorlichting Huis-houdwetenschappen, Wageningen, o.v.v.: code 89W. Inlichtingen: 08370-82616.

Met de bundel *Woonecologie - tussen consumptie en existentie* - is een boeiend boek verschenen. Voor elk wat wils. Insiders vinden er bijvoorbeeld een aantal theoretisch zeer interessante bespiegelingen naast ontboezemingen uit de harde praktijk en historische getinte artikelen. Soms uitermate prikkelend. Wat te denken van het feit dat de duizendvoudig geciteerde definitie van wonen ("Van Leeuwen, 1980") als androcentristisch wordt ontmaskerd. De aandachtige lezer vindt eveneens veel aanleiding om een groot aantal artikelen aan een onderlinge kruisbestuiving te onderwerpen. Ja, voor de incrowd is het boek zeker een verantwoorde investering. En dan de (nog) niet ingewijde, het zich vanuit onderwijsstartblokken preparerend jong talent, wat heeft het boek hen te bieden? Hiertoe enige woorden vooraf.

De HBO/WO student die een baan in de volkshuisvesting ambieert mikt op een sector waar gevoelige politieke klappen vallen. Gold ooit "woningnood volksvijand no. 1", nu lijkt "volkshuisvesting, rijksbegrotingsvijand no. 1" treffender. De volkshuisvestingswereld ziet zich gedwongen/uitgedaagd een professionalisering door te voeren om met schaarsere middelen een beter product te leveren. De klant is kiezer, geen koning; er zijn nu eenmaal politieke spelregels. In dit licht bezien mag de student van het onderwijs eisen dat hij wordt toegerust met een effectief *instrumentarium*, zonder theoretische omwegen. De samenleving moet echter van het onderwijs eisen dat er ruimte is voor kritische vorming, met oog voor de praktische "hoofdweg". Beide zijn bediend in het boek.

Praktisch toepasbaar is de bijdrage van Apelo en Bouwman over de aanpak van leegstand. Klantgericht werken aan de leegstand in de wijk de Leest, het schijnt te werken. Toch, je zal als werkloos schoenmaker op "de Leest" zijn aangewezen. Het hoogbouwruilbesluit, zonder omruilgarantie en naar nu blijkt ook zonder statiegeld.

Illustratief voor de nieuwe professionaliteit is ook het artikel van Sweringa. De gepresenteerde strategische planningsmethode zou als verplichte stof moeten worden opgenomen. Zonder deze bagage speelt de woonecoloog geen rol in het grote stratego van doeltreffend gemanagede woningvraag en -aanbod.

Hoving werpt een licht op de penibele positie op de gehandicapte die wacht op woningaanpassing. Het verhaal lijkt me illustratief voor minderheden in afhankelijkheidsituaties. Je zult maar gehandicapte werkloze schoenmaker in de Leest zijn.

De speurder naar beleidsgerichte onderzoeksmethoden vindt in de bijdrage van Slijkerman en Klüppel kwantitatieve en vooral kwalitatieve aanknopingspunten (er komen steeds meer Pennartz-adepten).

Pennartz laat zien dat de kwalitatief beschouwde praktijk in het licht van de communicatieve handelingstheorie (er komen steeds meer Habermas-adepten) boeiende perspectieven oplevert. Je wordt er niet vrolijker van, wel wijzer. Dat nou net de jeugd, de toekomst N.B., de kolonisten der commercie liefdevoller omarmt geeft te denken.

Voor de directe praktijk is er nog een aanrader. Het sociografische artikel van L. van Leeuwen is een must. Ontwikkelingen in de huishoudensdifferentiatie vertalen zich naar de woningvraag.

Het functionele, woonecologische, erfgoed verloochent zich evenmin. Van Dam trakteert de lezer op een terugblik op de studierichting woonecologie. Een interessant retrospectief, zeker voor woonecologen, die zich ingedeeld zien als "pionier" of "kritisch reflecteur" (of is het reflectant/reflexoloog?).

Van der overzich ving op c denke h beinvloe stuk van door ha thode bl in ieder veerde, Voor wi Hardon de huis beeld te tie van c

Het laar Toledo. lezer, di i.p.v. sle lekeurig ning be scheidir het wor als exis spreidst van de l dient in naar ar binnen marges instrum wonen (noem l del veel

Age

31 okt.

v.a. 1 r

Van der Meer ontvouwt in een historisch overzicht de invloed van overheidsregulering op de woningplattegronden. De lezer bedenke hierbij dat de woonkwaliteit ook sterk beïnvloed wordt door de woonomgeving. Het stuk van Kesler overtuigt ons daarvan. De door haar beschreven structuurmodelmethode blijkt ook in de praktijk te werken, d.w.z. in ieder geval bij goed opgeleide, gemotiveerde, bewoners in nieuwbouwsituaties. Voor wie ver weg wil biedt het artikel van Hardon-Baars een conceptueel schema om de huishoudenssituaties in arme landen in beeld te brengen. Met aandacht voor de positie van de vrouw.

Het laatste artikel in de bundel is van Van Toledo. Dit artikel problematiseert wat elke lezer, die de moeite neemt het gehele boek i.p.v. slechts enkele artikelen te lezen, onwillekeurig zal ervaren nl. dat er een grote spanning bestaat tussen de diverse bijdragen. De scheiding lijkt te liggen bij de benadering van het wonen als consumptievraagstuk danwel als existentiële opgave. Deze "academische spreidstand", is zowel de kracht als de zwakte van de bundel als geheel. Wie zijn brood verdient in de volkshuisvesting en dagelijks zoekt naar antwoorden op praktische problemen binnen de kleine politieke en economische marges zal in de bundel wellicht te weinig instrumentarium aantreffen. Wie echter het wonen meer vrijelijk wil problematiseren (noem het kritische reflectie) vindt in de bundel veel boeiende aanknopingspunten.

Jan Liefers,
(Woonecoloog,
Docent THW Groningen)

Agenda

- 31 okt. Symposium "Vetten in en uit voeding", Jaarbeurs Utrecht.
Info: Stichting Voeding Nederland, tel. 05908-16043 of Nederlandse Vereniging voor Diëtenisten, tel. 04120-24543.
- v.a. 1 nov. Cursus Senior Facilities Manager, 20 middagen, plaats afhankelijk van herkomst cursisten, prijs f 5.400,- excl. BTW.
Info: ISM, Nederlandse Vereniging voor Facility Management, tel. 035-830435.

- v.a. nov. Cursussen op het gebied van schoonmaak en onderhoud gebouwen, grootkeukenmanagement, -hygiëne, -diëtetiek en -informatica. Info: CMO Waasland, Hogekouter 2700, Sint Niklaas, België, tel. (09)03 7775975.
- v.a. 3 nov. Het Instituut voor Toegepaste Voorlichtingskunde (ITV) te Wageningen organiseert in november de volgende cursussen:
- 3, 16 en 17 Opstellen van een voorlichtingsprogramma.
7 Presenteren.
14, 15 en 16 Managementtraining.
21 en 22 Balie- en telefoongesprekken. Info: ITV, tel. 08370-83808 ('s ochtends).
- 5-7 nov. Consumer Safety Needs in Europe by the year 1993. Montpellier, France. Info: ECPSA, c/o Consumer Safety Institute, p.o. box 5169, 1007 AD, Amsterdam.
- 7 en 21 nov. Voedselmarkten in Europa. Hilton Hotel Schiphol. Info: Ned. Studie Centrum, 010-4349966.
- 22 nov. Symposium Voorlichting in Tweestrijd. Reehorst, Ede. Info: Studiekring Voorlichtingskunde, 070-643044.
- t/m 3 dec. Een halve eeuw huishouden, 1900-1945. Stedelijk Museum de Lakenhal, Oude Singel 28/32, Leiden (di. t/m za. 10-17 u, zo. 13-17 u).
- 1 dec. Congres "Veiligheid in de hotel-diensten van Ziekenhuizen". Aula Major van het Universitair Ziekenhuis te Wilrijk, België.
Info: Vereniging van Hoofden Hoteldiensten van Verzorgingsinstellingen (VHHV), mevr. L. Vandoninck, (09) 03 2193838 (Revalidatiecentrum Hof te Velde).
- 15 dec. VHN Studiedag (zie p. 132 van dit blad en VHN-Informatief, oktober 1989).